

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI

SECȚIA A PATRA

DECIZIE

Cererea nr. 75317/17
Nicolae-Liviu DRAGNEA
împotriva României

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a patra), reunită la 28 septembrie 2021 într-o cameră compusă din:

Tim Eicke, *președinte*,

Faris Vehabović,

Pere Pastor Vilanova, *judcători*,

și Ilse Freiwirth, *grefier adjunct de secție*,

având în vedere cererea menționată, introdusă la 18 octombrie 2017,

având în vedere observațiile formulate de guvernul pârât și cele prezentate ca răspuns de reclamant,

după ce a deliberat în acest sens, pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. Reclamantul, domnul Nicolae-Liviu Dragnea, este resortisant român, născut în 1962 și având domiciliul la Turnu Măgurele. A fost reprezentat în fața Curții de B. O'Connor, avocat în Bruxelles.

2. Guvernul român („Guvernul,”) a fost reprezentat de agentul său, doamna O.F. Ezer, din cadrul Ministerului Afacerilor Externe.

A. Circumstanțele cauzei

1. *Condamnarea reclamantului*

3. La 15 mai 2015, reclamantul a fost condamnat de către Înalta Curte de Casație și Justiție la o pedeapsă de un an de închisoare cu suspendare pentru abuz în serviciu. Reclamantul și celelalte părți din proces au declarat apel.

4. Prin decizia din 22 aprilie 2016, Înalta Curte, în complet de cinci judecători (L.D.S., președinta completului, A.D., L.M., L.L.Z. și I.B.) și un magistrat asistent (V.J.), a admis apelul introdus de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, a majorat la 2 ani cu suspendare pedeapsa aplicată reclamantului pentru aceeași infracțiune și a respins apelul formulat de acesta. După audierea reclamantului și a martorilor, Înalta Curte a constatat că prima instanță a motivat în mod corespunzător condamnarea și că se impunea o pedeapsă mai severă, dat fiind contextul în care reclamantul săvârșise infracțiunea respectivă, și anume într-o campanie electorală. Reiese că toți judecătorii din complet au luat parte la pronunțare și au semnat minuta deciziei care a fost redactată în aceeași zi.

5. La 1 mai 2016 și, respectiv, la 13 iulie 2016, judecătorii L.L.Z. și L.D.S. s-au pensionat.

6. Decizia a fost redactată de magistratul asistent V.J., care participase la toate ședințele instanței de apel.

7. La 2 februarie 2017, textul deciziei (303 pagini) a fost semnat de trei dintre judecătorii completului de apel (A.D., L.M. și I.B.), de magistratul asistent (V.J.) și de judecătorul C.T., care îndeplinea funcția de președinte al Înaltei Curți. Aceasta din urmă a semnat în numele și în locul judecătorilor L.D.S. și L.L.Z., pensionați, în temeiul art. 406 alin. (4) C. proc. pen. (infra, pct. 12). Semnătura sa figurează în locurile destinate semnăturilor judecătorilor L.D.S. și L.L.Z. și este însoțită, de fiecare dată, de următoarea mențiune scrisă de mână:

„Semnată de președintele Înaltei Curți pentru judecătorul L.D.S./L.L.Z., pensionat.”

2. *Contestația la executare*

8. La 15 februarie 2017, reclamantul a contestat executarea deciziei Înaltei Curți din 22 aprilie 2016 pentru motivul că judecătorii L.D.S. și L.L.Z. nu erau prezenți la momentul semnării acestei decizii și, prin urmare, motivarea deciziei nu se făcuse cu acordul tuturor membrilor completului de judecată. Și-a întemeiat cererea pe art. 598 lit. c) C. proc. pen. (infra, pct. 13).

9. La 7 martie 2017, reclamantul a formulat o cerere de încuviințare de probe pentru a cunoaște data la care fusese redactată decizia, identitatea judecătorilor însărcinați cu redactarea și circumstanțele pensionării celor două judecătore.

10. Prin încheierea din 10 aprilie 2017, Înalta Curte a decis ca reclamantul să fie informat prin intermediul unei scrisori din partea biroului de informare al acestei instanțe, care preciza că redactarea deciziei din 22 aprilie 2016 fusese încredințată magistratului asistent V.J., că acesta din urmă redactase mai întâi textul și apoi, la 29 noiembrie 2016, îl supuse controlului membrilor completului de judecată, care l-au semnat la 2 februarie 2017. În aceste condiții, Înalta Curte a considerat că cererea reclamantului nu era nici pertinentă și nici utilă și a respins-o. La ședința de judecată, avocații

reclamantului au reiterat teza conform căreia decizia Înaltei Curți din 22 aprilie 2016 nu era rezultatul acordului tuturor membrilor completului de judecată, arătând că motivarea deciziei nu mai putea fi redactată după pensionarea judecătorilor L.D.S. și L.L.Z. Avocații au apreciat că, astfel, decizia era nulă și neavenită. Au adăugat că imposibilitatea obiectivă de a semna prevăzută la art. 406 alin. (4) C. proc. pen. era o imposibilitate temporară, ca, de exemplu, în cazul detașării profesionale sau al absenței din cauza concediului și nedefinitivă, și că acest lucru nu corespundea situației celor doi judecători în cauză. Înalta Curte i-a acordat reclamantului posibilitatea de a depune înscrisuri până la 24 aprilie 2017.

11. La 24 aprilie 2017, Înalta Curte a respins contestația la executare formulată de reclamant cu motivarea că ne semnarea deciziei de către cei doi judecători din cauza pensionării nu reprezenta o circumstanță care să împiedice, în sensul art. 598 lit. c) C. proc. pen., executarea deciziei de condamnare a reclamantului. Potrivit Înaltei Curți, hotărârea rămăsese definitivă la momentul pronunțării și niciun alt motiv, în special cel invocat de reclamant în sprijinul contestației sale, nu era de natură să constituie un obstacol în calea executării. Înalta instanță a respins argumentele reclamantului și a precizat că rezultatul deliberărilor din 22 aprilie 2016, care în opinia sa reprezentau, de altfel, acordul unanim al judecătorilor cu privire la conținutul dispozitivului deciziei, fusese consemnat într-o minută, redactată în ziua pronunțării și semnată de către toți membrii completului de judecată, inclusiv de către cei doi judecători ulterior pensionați. Cu privire la dispoziția legală în temeiul căreia judecătorul C.T., președinte al Înaltei Curți, fusese abilitat să semneze decizia în numele și în locul judecătorilor pensionați, înalta instanță a reamintit că art. 406 alin. (4) C. proc. pen. nu făcea nicio deosebire între diferitele cazuri de imposibilitate obiectivă de a semna o hotărâre judecătorească și că nu viza decât completurile colegiale, ca în speță, și nu cauzele cu judecător unic. Înalta Curte a reamintit că speța nu privea ne semnarea unei decizii de către judecători care nu se confruntau cu o situație de imposibilitate obiectivă de a semna și nicio decizie semnată de judecători care să nu fi participat la deliberări. În sfârșit, potrivit Înaltei Curți, nici faptul că de pe ultima pagină a deciziei lipseau mențiunea legată de numele persoanei care o redactase și precizarea cu privire la data redactării nu era în măsură să facă decizia nulă și neavenită, fiind vorba de informații cu caracter pur administrativ.

B. Dreptul și practica interne relevante

12. Dreptul, practica internă și elementele de drept comparat referitoare la semnarea hotărârilor judecătorești definitive sunt prezentate în hotărârea *Iancu împotriva României* (nr. 62915/17, pct. 15-27, 23 februarie 2021).

13. Dispozițiile relevante în speță ale Codului de procedură penală, astfel cum erau în vigoare la momentul faptelor, sunt următoarele:

Art. 598

Contestația la executare

„Contestația împotriva executării hotărârii penale se poate face în următoarele cazuri:

- a) când s-a pus în executare o hotărâre care nu era definitivă;
- b) când executarea este îndreptată împotriva altei persoane decât cea prevăzută în hotărârea de condamnare;
- c) când se ivește vreo nelămurire cu privire la hotărârea care se execută sau vreo împiedicare la executare;
- d) când se invocă amnistia, prescripția, grațierea [...].”

Art. 599

Rezolvarea contestației la executare

„[...] (4) După pronunțarea soluției definitive ca urmare a admiterii contestației la executare, se face o nouă punere în executare [...].”

CAPĂT DE CERERE

14. Invocând art. 6 § 1 din Convenție, reclamantul se plânge că, la 24 aprilie 2017, i-a fost respinsă contestația la executarea deciziei Înaltei Curți din 22 aprilie 2016, care nu fusese semnată de toți judecătorii completului colegial de judecată, deoarece judecătorii L.D.S. și L.L.Z. se pensionaseră imediat după pronunțarea deciziei. Denunță respingerea de Înalta Curte, cu ocazia contestației sale la executare, a tuturor cererilor sale de încuviințare de probe destinate să dovedească caracterul ilegal al deciziei din 22 aprilie 2016.

ÎN DREPT

15. Reclamantul se plânge că nu a beneficiat de un proces echitabil prin respingerea de Înalta Curte, la 24 aprilie 2017, a contestației sale la executarea deciziei pronunțate de ICCJ la 22 aprilie 2016. Acesta invocă art. 6 § 1 din Convenție, ale cărui părți relevante în speță sunt formulate astfel:

„Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil [...] a cauzei sale, de către o instanță [...], care va hotărî [...] asupra temeiniciei oricărei acuzații penale îndreptate împotriva sa.”

16. Guvernul invocă inadmisibilitatea cererii pe motivul neputerii căilor de atac interne. Arată că reclamantul nu a formulat o cerere de contestație în anulare, pentru a sesiza instanțele naționale cu pretențiile sale aflate la originea cererii în fața Curții. Fără a invoca expres o excepție de tardivitate, acesta susține că capătul de cerere referitor la echitatea hotărârii din 22 martie 2016 este tardiv. În această privință, arată că textul hotărârii a fost accesibil reclamantului cel mai târziu la 7 martie 2017, dată la care acesta din urmă și-

a depus cererea de încuviințare de probe în cadrul contestației sale la executare (supra, pct. 9), în timp ce cererea acestuia a fost introdusă la 18 octombrie 2017.

17. Reclamantul a criticat condamnarea sa de către instanțele interne, nerespectarea de către Înalta Curte a termenului legal de redactare a deciziei din 22 aprilie 2016 și pensionarea judecătorilor L.D.S. și L.L.Z. înainte de redactarea deciziei respective și consideră că cererea sa urmează jurisprudența *Cerovšek și Božičnik împotriva Sloveniei* (nr. 68939/12 și 68949/12, 7 martie 2017).

18. Curtea reține că a examinat și a respins deja o excepție similară privind neepuizarea căilor de atac interne referitoare la plângeri similare celor formulate de reclamant în speță (*Iancu împotriva României*, nr. 62915/17, pct. 29-35, 23 februarie 2021). În orice caz, Curtea consideră că nu este necesar să analizeze această problemă și nici dacă a fost respectat termenul de 6 luni, întrucât cererea este inadmisibilă din motivele expuse mai jos.

19. În hotărârea *Iancu* citată anterior, Curtea, după ce a examinat fiecare dintre etapele procesului decizional (pronunțarea, redactarea și semnarea unei hotărâri), a constatat că nu se adusesese nicio atingere respectării principiului nemijlocirii și că intervenția președintelui unei instanțe, care semnase o decizie în numele și în locul judecătorului pensionat exact după pronunțarea deciziei, nu avea niciun efect concret asupra soluționării cauzei (pct. 46-60). Curtea a concluzionat că nu a fost încălcat art. 6 § 1 din Convenție.

20. În orice caz, Curtea subliniază mai întâi că obiectul prezentei cereri este procesul soluționat prin decizia Înaltei Curți din 24 aprilie 2017 cu privire la contestația la executare formulată de reclamant și nu procesul finalizat prin hotărârea definitivă a Înaltei Curți din 22 aprilie 2016 privind condamnarea reclamantului (supra, pct. 14).

21. Înainte de orice, revine Curții să examineze dacă plângerea reclamantului este compatibilă *ratione materiae* cu art. 6 § 1 din Convenție [a se vedea, de exemplu, *Tănase împotriva Moldovei* (MC), nr. 7/08, pct. 131, CEDO 2010, cu privire la obligația Curții de a-și examina competența *ratione materiae* în fiecare etapă a procedurii]. Aceasta face trimitere la principiile generale așa cum au fost stabilite în cauza *Moreira Ferreira împotriva Portugaliei* (nr. 2) [(MC), nr. 19867/12, pct. 60-67, 11 iulie 2017]. Pe scurt, art. 6 din Convenție devine aplicabil pe latura penală proceselor penale corespunzătoare căilor de atac considerate extraordinare în legislația națională dacă instanței naționale i se solicită să se pronunțe asupra temeiniciei acuzației. Curtea așadar examinează aspectul aplicabilității art. 6 în cazul căilor de atac extraordinare încercând să stabilească dacă, în momentul examinării căii de atac respective, instanța națională a trebuit să se pronunțe asupra temeiniciei acuzației în materie penală (*ibidem*, pct. 65).

22. În continuare, Curtea constată că în dreptul penal din România contestația la executare nu are caracterul juridic al căii de atac ordinare sau extraordinare care permite redeschiderea unei proceduri tranșate definitiv și

o nouă pronunțare cu privire la temeinicia „acuzației în materie penală” sau la „legalitatea,, unei condamnări, ci privește numai eventualele incidente care împiedică executarea unei hotărâri definitive de condamnare și că produce efecte în etapa de executare a unei hotărâri definitive (supra, pct. 13; a se vedea, *a contrario*, *Nikitine împotriva Rusiei*, nr. 50178/99, pct. 57, CEDO 2004-VIII).

23. În speță, Curtea reține că reclamantul a ales să denunțe, prin contestația la executare, neregularitățile pretins comise la semnarea hotărârii definitive din 22 aprilie 2016 prin care s-a pronunțat condamnarea sa (supra, pct. 8). Aceasta constată că analiza Înaltei Curți a contestației formulate de reclamant s-a limitat doar la problema dacă nesemnarea deciziei de condamnare de către doi dintre cei cinci judecători ai completului colegial de judecată reprezenta un motiv de natură să împiedice executarea deciziei (supra, pct. 12). Aceasta fiind situația, și chiar presupunând că era vorba de o cale de atac extraordinară, trebuie constatat că, la 24 aprilie 2017, Înalta Curte nu s-a pronunțat cu privire la temeinicia „acuzației în materie penală” privindu-l pe reclamant, ci a considerat numai că motivul formulat de reclamant în sprijinul contestației sale nu constituie un obstacol în calea executării hotărârii definitive de condamnare, în sensul Codului de procedură penală [a se vedea, *mutatis mutandis*, *Kokkonis și Chalilopolou împotriva Greciei* (dec.), nr. 76386/11 și 76408/11, pct. 13-14, 31 octombrie 2017 și, *a contrario*, *Moreira Ferreira (nr. 2)*, citată anterior, pct. 68-72].

24. Ținând seama de considerațiile precedente și având în vedere controlul efectuat de instanța sesizată cu contestația la executare, Curtea constată că acest capăt de cerere este incompatibil *ratione materiae* cu art. 6 din Convenție, în sensul art. 35 § 3 lit. a), și trebuie să fie respins în temeiul art. 35 § 4 din Convenție.

Pentru aceste motive, în unanimitate, Curtea

declară cererea inadmisibilă.

Redactată în limba franceză, apoi comunicată în scris la 4 noiembrie 2021.

(semnătura_p_2)

Ilse Freiwirth
Grefier adjunct

Tim Eicke
Președinte